

Saimniecības ēka

Bez dzīvojamās ēkas uz gruntsgabala bieži vien būvē arī atsevišķi stāvošas saimniecības ēkas. Pat vasarnīcās, kas galvenokārt paredzētas atpūtai, nevar iztikt bez saimniecības ēkas, kurā varētu glabāt celtniecības materiālus, kurināmo, dārza u. c. inventāru.

Juris NOVIKS,
sertificēts būvinženieris,
inženierzinātņu doktors,
RTU profesors

Iekšējais apšuvums

(Turpinājums. Sākumu sk. žurnāla 2007. g. 8. – 12. nr.)

Kā jau atzīmēts iepriekš, atstatums starp statņiem un bēniņu pārseguma sijām ir pieskaņots kokskaidu plātņu platumam, tātad plātņu saduras atrodas tieši statņu vai siju vidū. Šeit aprakstītajā gadījumā garenvirzienā uz pusēm tika pārzāģēta viena kokskaidu apšuvuma plātne, jo starpstatņu atstatumi ir nepāra skaitā un katra plātne tiek piestiprināta pie trīs statņiem (viens statnis plātnes vidū), jo pagarināt ēku nebija iespējams. Bet jebkurš būvētājs, protams, saimniecības ēkas ģeometriskos izmērus var pieņemt pēc vajadzības.

Atstatums starp statņu rindām, kā arī telpas augstums ir pieskaņots kokskaidu plātņu garumam, lai sienu apšūšanas un griestu ierīkošanas laikā tās nevajadzētu zāģēt. Pēc grīdas ierīkošanas, kas ir apskatīta iepriekšējā žurnāla numurā, veido griestus. Saimniecības ēkas materiālu noliktavā un darbnīcā (sk. žurnāla 2007. g. 8. nr., 31. lpp., 1. att.) sienas un griesti nav siltināti, bet saunas atpūtas telpā, kā arī saunā un paligtelpās kā griesti, tā arī sienas siltināti ar mikstās akmens vates plāksnēm.

Vispirms apskatīsim nesiltināto griestu izveidošanu. Griestus veido, kokskaidu plātnes piestiprinot pie pārseguma sijām. Ja neizmanto palīgiekārtas plātņu atbalstīšanai, tad jāstrādā četratā, jo vienas plātnes masa sasniedz gandrīz 80 kg. Pārseguma siju apakšējām skaldnēm jāatrodas vienā horizontālā plaknē (tam stingri jāseko siju montāžas laikā). Ja šīs skaldnes neatrodas vienā plaknē, tās izlīdzina, pienaglojot vajadzīgā biezuma paliktņus. Kokskaidu plātņu piestiprināšanai pie sijām ieteicams lietot 70 mm garas naglas vai 40 mm

garas skrūves. Naglu vai skrūvju solim pa plātņu perimetru jābūt aptuveni 150 mm, bet vidū – 400 mm. Kokskaidu plātnēs naglas vai skrūves ieteicams iedziļināt nedaudz slīpi no malas uz vidu, tad piestiprinājums ir izturīgāks, plātņu malas neieplīst un, ņemot vērā siju nelielo platumu (40 mm; saskare ar katru plātņi tikai 20 mm, un tad arī tikai tad, ja plātņu malas atrodas precīzi pret sijas viduslīniju), naglas vai skrūves iedziļinās tuvāk sijas viduslīnijai un līdz ar to tiek novērsti siju koksnes atplisumi, kas bieži rodas, dzenot naglas vai skrūvējot skrūves sijas malās. Naglu vai skrūvju attālums līdz plātņu malai var būt apmēram 5 mm. Šāds naglu vai skrūvju novietojums ne tikai pastiprina savienojuma stiprību, bet arī vienkāršo to galvu noseģšanu, veidojot saduršuves. Naglu vai skrūvju galvas ieteicams nedaudz iegremdēt.

Līdzīgi kokskaidu plātnes piestiprina pie sienu statņiem, tikai šajā gadījumā var izmantot 60 mm garas naglas un naglu soli pa plātņu perimetru var palielināt līdz apmēram 200 mm, bet vidū – līdz 500 mm. Ja plātņu piestiprināšanas gaitā pie pārseguma sijām vai sienu statņiem plātnes novirzās no sijas vai statņa ass un nepietiek vietas to piestiprināšanai, tad pie statņa vai pārseguma sijas apakšējās skaldnes vienā līmenī ar to pienaglo kādu dēļa atgriezumu, latu u. tml. un kokskaidu plātņi stiprina pie tā.

Tā kā darbnīcā un materiālu noliktavā sienas netiek siltinātas, tad starp ārējo un iekšējo apšuvumu tur paliek tukšums – gaisa sprauga.

Saunā, tās atpūtas telpās un paligtelpās sienas un griesti tiek siltināti un apšūti ar rievdēļiem. Tāpēc pirms apšuvuma

Bez dzīvojamās ēkas uz gruntsgabala bieži vien būvē arī atsevišķi stāvošas saimniecības ēkas. Pat vasarnīcās, kas galvenokārt paredzētas atpūtai, nevar iztikt bez saimniecības ēkas, kurā varētu glabāt celtniecības materiālus, kurināmo, dārza u. c. inventāru.

Juris NOVIKS,
sertificēts būvzinīeris,
inženierzinātnu doktors,
RTU profesors

Saimniecības ēkas terase

(Turpinājums. Sākumu sk. žurnāla 2007. g. 8. – 12. nr. un š. g. 1. nr.)

Saimniecības ēkai pirms ieejas saunā izbūvēta segta terase (sk. žurnāla 2007. g. 8. nr., 31. lpp., 1. att.). Terases jumts ir saimniecības ēkas jumta turpinājums. Parasti terases, kas ēkai tiek veidota kā izvirzīta, vaļēja piebūve ar vai bez jumta, grīda virs zemes līmeņa ir pacelta 20–45 cm augstumu (mūsu gadījumā – apm. 40 cm). Pacēlums virs zemes līmeņa nav konstants lielums, jo planētā zemes virsma parasti nav pilnīgi horizontāla. Terasē paredzēta lietošanai labā, siltā laikā un ir it kā saunas atpūtas telpas turpinājums. Vaļējā daļā terasē ir ierobežota ar margām, bet tās galā ir izbūvēta ar dēļu apšuvumu norobežota noliktava – pieliekamais (36. att.).

Kaut arī virs terases ir jumts, nodrošināt pilnīgi sausus ekspluatācijas apstākļus terases grīdai, margām un statņiem tomēr nav iespējams, tāpēc grīdas dēļi pirms ieklāšanas obligāti jāantiseptē (jāapstrādā ar koksnes aizsarglīdzekļiem), bet margas un statņus ieteicams pārklāt ar kādu krāsojošu virsmaizsargājošu antiseptisko līdzekli. Jāantiseptē arī grīdas gulšņi un citi koka elementi, bet pagrīdē jāierīko dabiskā ventilācija.

Terases konstrukcijas var veidot no dažādiem materiāliem: betona, ķieģeļiem vai koka; var arī šos materiālus dažādi kombinēt. Arī šeit aplūkojamā terasē ir kombinēta. Uz betona stabveida pamatiem balstās dzelzsbetona pārsedzes, uz tām – pusķieģeļi bieža siena (virspamats), uz tās – koka karkasa konstrukcija, uz kuras savukārt balstās jumta konstrukcija un margas. Terases grīdas konstrukcijas balstās tieši uz dzelzsbetona pārsedzes (37. att.).

Stabveida pamatus zem terases var ierīkot vienlaikus ar pārējiem ēkas stabveida pamatiem. Arī nospraust terases pamatus var visai ēkai uzreiz, ieskaitot arī terasē, tikai jāņem vērā, ka pamatu augstums terasē un ēkai ir atšķirīgs, tāpēc apnesuma (nospraudnes) horizonts, kas ir pieskaņots saimniecības ēkas stabveida pamatiem, neatbildīs terases stabveida pamatu augstumam.

Terases stabveida pamatu nospraušana un betonēšana ir līdzīga saimniecības ēkas pamatu nospraušana un betonēšanai (sk. žurnāla 2007. g. 8. un 9. nr.). Atšķirība ir tā, ka terases

36. att. Saimniecības ēkas terase un noliktava (labajā pusē)